

POSTANOWIENIE

Dnia 29 grudnia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Małgorzata Radomska-Stęplewska

po rozpoznaniu w dniu 29 grudnia 2022 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku A. K.

przy udziale A. C.

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji wniesionej przez uczestnika postępowania

od postanowienia Sądu Rejonowego we Wrześni

z dnia 24 marca 2022 r.

sygn. akt I Ns 333/19

postanawia:

1. sprostować w punkcie 3 tiret drugi zaskarżonego postanowienia błąd pisarski i w miejsce słów: „w pkt 1 ppkt II lit. d,e” wpisać: „w pkt 1 ppkt II lit. d, c”;
2. oddalić apelację;
3. kosztami postępowania odwoławczego obciążyć wnioskodawczynię i uczestnika postępowania w zakresie przez nich poniesionym.

Małgorzata Radomska - Stęplewska

UZASADNIENIE

W dniu 24.04.2019 r. do Sądu Rejonowego we Wrześni wpłynął wniosek A. K., reprezentowanej przez profesjonalnego pełnomocnika, o podział majątku wspólnego z uczestnikiem A. C.. W skład majątku wspólnego stron miały wchodzić:

- 1) środki pieniężne w wysokości 10.000,00 zł ze sprzedaży samochodu marki V. (...);
- 2) motocykl marki K. o wartości 15.000,00 zł;
- 3) telewizor o wartości 1.500,00 zł;
- 4) stanowiące wyposażenie gabinetu kosmetycznego:
 - szafa do szatni o wartości 450,00 zł;
 - umywalka z szafką o wartości 150,00 zł;

- rozkładany stół do masażu o wartości 150,00 zł;
- stolik na kółkach (biały) o wartości 100,00 zł;
- szklana szafka o wartości 250,00 zł;
- urządzenie do peelingu kawitacyjnego o wartości 350,00 zł;

5) środki finansowe zgromadzone:

a) na funduszu emerytalnym (...) Otwartym Funduszu Emerytalnym z siedzibą w W. wnioskodawczyni w wysokości 6.229,51 zł;

b) na funduszu emerytalnym uczestnika w wysokości 25.000,00 zł;

c) na rachunkach bankowych wnioskodawczyni:

- nr (...) w wysokości 2,62 zł;
- nr (...) w wysokości 153,73 zł;

d) na rachunkach bankowych i lokatach uczestnika, w tym rachunku bankowym nr (...), w łącznej wysokości 45.000,00 zł.

Wnioskodawczyni wniosła w ramach podziału majątku wspólnego: o przyznanie jej na własność wyposażenia gabinetu kosmetycznego, o przyznanie na własność uczestnika motocykla K. i telewizora, przyznanie każdej ze stron połowy środków finansowych, o których powyżej i w zw. z tym o zasądzenie na jej rzecz od A. C. kwoty 44.332,07 zł tytułem spłaty.

W odpowiedzi na wniosek z 22.12.2020 r. profesjonalny pełnomocnik uczestnika wniósł o oddalenie wniosku jako bezprzedmiotowego.

W uzasadnieniu zaakcentowano, że strony sprzedały swoje wspólne mieszkanie, uzyskane środki podzieliły i zawarły w formie ustnej i dorozumianej „porozumienie związane z podziałem majątku wspólnego”. Stosowny dokument został sporządzony, przez pełnomocnika uczestnika jednak nie został on nigdy podpisany przez żadną ze stron. Kwestionując samą zasadność tego typu wniosku, pełnomocnik uczestnika nie odniósł się w żaden sposób do kwestii składu majątku wspólnego i jego wartości, jak również ewentualnego sposobu podziału rzeczy wspólnych. Zaznaczył jedynie, że w przypadku niewycofania przedmiotowego wniosku przedstawi w toku sprawy dalsze dowody.

W piśmie procesowym z 18.01.2021 r. pełnomocnik wnioskodawczyni kategorycznie zaprzeczył, aby strony zawierały umowę ustną dotyczącą podziału majątku wspólnego. Strony w tym zakresie prowadziły rozmowy oraz tworzone były projekty porozumień pisemnych, jednak nigdy nie doszło do ostatecznego porozumienia w tej kwestii. Jedyny składnik majątku, który został rozdzielony i podzielony między byłych małżonków to mieszkanie we W. – środki uzyskane z jego sprzedaży w pierwszej kolejności zostały przeznaczone na spłatę pozostałej kwoty kredytu hipotecznego, natomiast pozostała kwota została podzielona między stronami po połowie.

Postanowieniem z dnia 24 marca 2022 r. Sąd Rejonowy we Wrześni:

1. ustalili, że w skład majątku wspólnego wnioskodawczyni A. K. i uczestnika A. C. wchodziły:

I. środki finansowe zgromadzone:

a) na funduszu emerytalnym (...) Otwartym Funduszu Emerytalnym z siedzibą w W. wnioskodawczyni w wysokości 6.229,51 zł;

b) na funduszu emerytalnym uczestnika w wysokości 25.000,00 zł;

c) na rachunkach bankowych wnioskodawczyni:

- nr (...) w wysokości 2,62 zł;
- nr (...) w wysokości 153,73 zł;

d) na rachunkach bankowych i lokatach uczestnika, w tym rachunku bankowym nr (...), w łącznej wysokości 45.000,00 zł;

II. ruchomości:

a) motocykl marki K. o wartości 15.000,00 zł;

b) telewizor Samsung o wartości 1.500,00 zł;

c) stanowiące wyposażenie gabinetu kosmetycznego:

- szafa do szatni o wartości 450,00 zł;
- umywalka z szafką o wartości 150,00 zł;
- rozkładany stół do masażu o wartości 150,00 zł;
- stolik na kółkach (biały) o wartości 100,00 zł;
- szklana szafka o wartości 250,00 zł;
- urządzenie do peelingu kawitacyjnego o wartości 350,00 zł;

d) sprzęt sportowy typu orbitrek o wartości 150,00 zł;

2. ustalił, że udziały wnioskodawczyni i uczestnika w ich majątku wspólnym są równe;

3. dokonał podziału majątku wspólnego A. K. i A. C. w ten sposób, że:

- ruchomości wymienione w pkt 1 ppkt II lit. „a,b” przyznał na własność uczestnika;
- ruchomości wymienione w pkt 1 ppkt II lit. „d,e” przyznał na własność wnioskodawczyni;
- środki finansowe zgromadzone na funduszach i rachunkach wymienione w pkt 1 ppkt I lit. „a,c” przyznał na własność wnioskodawczyni;
- środki finansowe zgromadzone na funduszach, rachunkach i lokatach wymienione w pkt 1 ppkt I lit. „b,d” przyznał na własność uczestnika;

4. tytułem dopłaty zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwotę 39.257,07 zł;

5. w pozostałym zakresie wnioski stron oddalił;

6. kosztami postępowania obciążył wnioskodawczynię i uczestnika w częściach równych tj. po 1/2 całości, przy czym koszty zastępstwa procesowego wzajemnie między stronami zniósł, zasądzając od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwotę 500,00 zł.

Apelację od powyższego postanowienia wniósł uczestnik postępowania, zaskarżając je w całości.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił :

- nierozpoznanie sprawy co do istoty i niedokonanie podziału majątku wspólnego stron poprzez brak rozstrzygnięcia o podziale tego majątku w zakresie ruchomości wymienionych w pkt 1 ppkt II lit c, pomimo ustalenia iż wchodzi one w skład majątku wspólnego uczestników i niezależnie od poniższych zarzutów apelacyjnych dotyczących tych ruchomości

-błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, polegający na ustaleniu niezgodnie z rzeczywistym stanem rzeczy, popartym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie faktu, iż:

- pomiędzy stronami nie doszło do zawarcia porozumienia w sprawie podziału majątku wspólnego, faktycznego dokonania tego podziału, co przesądzało o bezprzedmiotowości wniosku wszczynającego postępowanie w sprawie, gdy w istocie do takiego porozumienia faktycznie doszło i zostało ono przez strony w pełni zrealizowane
- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, polegający na ustaleniu niezgodnie z rzeczywistym stanem rzeczy, popartym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie faktu, iż w skład majątku wspólnego stron podlegającym podziałowi wchodzi:
- środki finansowe zgromadzone na rachunku bankowym uczestnika o nr (...), gdy w istocie stanowiły one środki z kredytu udzielonego uczestnikowi jeszcze w trakcie małżeństwa stron
- motocykl marki K. o wartości 15.000 zł, gdy w rzeczywistości jego wartość wynosiła 10.000 zł
- telewizor marki S. o wartości 1,500 zł, gdy w rzeczywistości jego wartość wynosiła znacznie mniej niż ustalił to Sąd
- ruchomości stanowiące wyposażenie gabinetu kosmetycznego wyszczególnione w pkt 1 ppkt II lit c o łącznej wartości 1.450 zł, gdy w rzeczywistości stanowiły one składnik majątkowy w postaci przedsiębiorstwa wnioskodawczym w rozumieniu art. 55⁽¹⁾ KC pod nazwą: A. (gabinet kosmetyczny), który to miał wartość znacznie wyższą niż te ruchomości
- sprzęt sportowy typu orbitrek o wartości 150 zł, gdy w rzeczywistości jego wartość wynosiła co najmniej 1.500 zł
- środki finansowe zgromadzone na funduszu emerytalnym (...) OFE wnioskodawczym w wysokości 6. 229,51 zł gdy w istocie podziałowi powinna podlegać inna kwota wygenerowana dopiero po ustaleniu wartości tych jednostek rozrachunkowych OFE przy uwzględnieniu transferu tych środków do OFE oraz umorzeniu 51,5% jednostek rozrachunkowych i przekazaniu ich na subkonto ZUS, po przeliczeniu na wartości jednostki uczestnictwa i przy zastosowaniu należytej waloryzacji
- środki finansowe zgromadzone na funduszu emerytalnym uczestnika w wysokości 25.000 zł, gdy w istocie podziałowi powinna podlegać inna kwota wygenerowana dopiero po ustaleniu wartości tych jednostek rozrachunkowych OFE przy uwzględnieniu transferu tych środków do OFE oraz umorzeniu 51,5% jednostek rozrachunkowych i przekazaniu ich na subkonto ZUS, po przeliczeniu na wartości jednostki uczestnictwa i przy zastosowaniu należytej waloryzacji
- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, polegający na ustaleniu niezgodnie z rzeczywistym stanem rzeczy, popartym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, faktu, że możliwe jest przedstawienie do rozliczenia pomiędzy stronami w ramach podziału majątku wspólnego, wartości środków finansowych zgromadzonych na funduszach emerytalnych wnioskodawczym i uczestnika w kwotach złotych, gdy w istocie powinny one zostać podzielone w wartościach procentowych, w sposób wskazany przez apelującego w ramach wniosków przedstawionych w apelacji odnośnie korekty zaskarżonego orzeczenia
- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, polegający na ustaleniu niezgodnie z rzeczywistym stanem rzeczy, popartym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, faktu, iż udziały w

majątku wspólnym stron są równe, w sytuacji gdy uczestnik wnosił o ustalenie nierównych tych udziałów w ten sposób, aby udział wnioskodawczym wynosił 30 %, a uczestnika 70 % i przedstawił dowody na poparcie swoich twierdzeń w tym zakresie

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, polegający na ustaleniu niezgodnie z rzeczywistym stanem rzeczy, popartym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, faktu, iż w skład majątku wspólnego stron nie wchodzi także składnik majątkowy w postaci przedsiębiorstwa wnioskodawczym w rozumieniu art. 55⁽¹⁾ KC pod nazwą: A.(gabinet kosmetyczny), pomimo ustalenia, że funkcjonowało ono w trakcie trwania wspólności majątkowej stron, a uczestnik przedstawił dowody na poparcie swoich twierdzeń w tym zakresie
- naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów z art. 233 § 1 KPC w zw. z art 13 § 2 KPC poprzez sprzeczną z doświadczeniem życiowym i dokonaną bez wszechstronnego rozważenia całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego ocenę wiarygodności i mocy dowodów, polegającą na:
 - uznaniu zeznań uczestnika za częściowo wiarygodne, subiektywne i ogólnikowe
 - bezkrytycznej ocenie zeznań wnioskodawczym i uznaniu, że jej zeznania były bardziej przydatne do ustalenia faktów, gdyż korelowały z pozostałym materiałem zgromadzonym w sprawie, w sytuacji gdy wszelkie reguły jakimi Sąd posłużył się do oceny tych zeznań (obiektywizm, autentyczność, zgodność z doświadczeniem życiowym, zgodność z pozostałymi dowodami) wskazują, iż zeznania apelującego należało uznać za równie, jeżeli nie za bardziej przekonujące
- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, polegający na ustaleniu niezgodnie z rzeczywistym stanem rzeczy, popartym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, faktu, iż uczestnik ma zapłacić wnioskodawczym tytułem spłat kwotę 39. 257,07 zł, gdy w rzeczywistości, biorąc pod uwagę treść pozostałych zarzutów apelacyjnych, wątpliwym jest czy taka spłata w ogóle przysługuje wnioskodawczym, a jeżeli tak, to czy w tej właśnie wysokości
- naruszenie art. 232, 227 i 235² § 1 pkt 5 KPC oraz art 308 KPC w zw. z art. 13 § 2 KPC poprzez pominięcie i nieprzeprowadzenie dowodu z nagrania rozmowy stron na nośniku CD, pomimo że był on istotny, dostępny, nie zmierzał do przedłużenia postępowania i mógł zostać przeprowadzony z urzędu
- naruszenie art. 278 § 1 KPC w zw. z art. 13§2 KPC poprzez nieprzeprowadzenie z urzędu dowodu z opinii biegłych celem ustalenia wartości składnika majątku stron stanowiących przedsiębiorstwo wnioskodawczym w rozumieniu art. 55⁽¹⁾ KC pod nazwą: A. (gabinet kosmetyczny), pomimo ustalenia, że takowe funkcjonowało w trakcie trwania ich wspólności majątkowej
- naruszenie art. 232, 227 i 278 § 1 KPC w zw. z art. 13 § 2 KPC poprzez nieprzeprowadzenie z urzędu dowodu z opinii biegłych celem ustalenia wartości składników majątku stron nie objętych ich konsensusem odnośnie tego parametru, w tym wartości i sposobu podziału środków finansowych zgromadzonych na funduszach emerytalnych stron, w sytuacji gdy ewidentnie rozstrzygnięcie tej kwestii wymagało wiadomości specjalnych
- naruszenie art. 232, 227 i 205¹² § 2 KPC w zw. z art. 13 § 2 KPC poprzez pozostawienie bez rozpoznania i nadania dalszego biegu pism uczestnika z dnia 17.03.2022 r., mimo że zawierały istotne wnioski i dowody na ich poparcie odnośnie ustalenia składu, wartości i sposobu podziału majątku stron,

względnie, w przypadku ustalenia przez Sad Odwoławczy, iż w dniu 17.03.2022 r. nie doszło do otwarcia na nowo zamkniętej rozprawy:

- naruszenie art. 225 i 316 § 2 KPC w zw. z art. 13 §2 KPC poprzez nieotwarcie na nowo zamkniętej rozprawy, mimo iż pisma uczestnika z dnia 17.03.2022 r. zawierały istotne wnioski i dowody na ich poparcie odnośnie

ustalenia składu, wartości i sposobu podziału majątku stron, tj. kwestii istotnych z punktu widzenia przedmiotu postępowania.

Jednocześnie w oparciu o art. 368 § 1 pkt 4 KPC, apelujący wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z prywatnego nagrania dźwiękowego apelującego obejmującego zapis audio przebiegu rozprawy z dnia 17.03.2022 r., z którego jednoznacznie wynika, iż doszło wtedy do otwarcia na nowo zamkniętej rozprawy, co w związku z tym dawało uczestnikowi możliwość skutecznego złożenia ww. pism procesowych

Wskazując na powyższe zarzuty uczestnik postępowania wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez:

1. ustalenie, iż w skład majątku wspólnego stron wchodzi:

- środki zgromadzone na rachunkach bankowych wnioskodawczyni ustalonych przez Sąd Rejonowy i w kwotach ujętych w zaskarżonym postanowieniu
- przedsiębiorstwo wnioskodawczyni w rozumieniu art. 55⁽¹⁾ KC pod nazwą: A. (gabinet kosmetyczny) o wartości ustalonej przez biegłego

względnie:

- ruchomości stanowiące wyposażenie gabinetu kosmetycznego, ustalone przez Sąd o wartości ustalonej przez biegłego
- motocykl marki K. o wartości 10.000 zł,
- telewizor marki S. o wartości ustalonej przez biegłego
- ustalona przez biegłego ilość jednostek rozrachunkowych zgromadzonych na rachunku wnioskodawczyni w Otwartym Funduszu Emerytalnym
- ustalona przez biegłego ilość jednostek rozrachunkowych zgromadzonych na rachunku uczestnika w Otwartym Funduszu Emerytalnym
- składki zewidencjonowane na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, prowadzonym dla wnioskodawczyni w wysokości ustalonej przez biegłego, stanowiących odpowiednią równowartość jednostek rozrachunkowych zgromadzonych na rachunku wnioskodawczyni w Otwartym Funduszu Emerytalnym podlegających umorzeniu na podstawie art. 23 ustawy z dnia 6 grudnia 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określaniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych - wraz ze środkami należnymi z tytułu waloryzacji tych składek za okres do dnia 29 sierpnia 2017 roku;
- składki zewidencjonowane na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, prowadzonym dla uczestnika w wysokości ustalonej przez biegłego, stanowiących odpowiednią równowartość jednostek rozrachunkowych zgromadzonych na rachunku uczestnika w Otwartym Funduszu Emerytalnym podlegających umorzeniu na podstawie art. 23 ustawy z dnia 6 grudnia 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określaniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych - wraz ze środkami należnymi z tytułu waloryzacji tych składek za okres do dnia 29 sierpnia 2017 roku;

2. ustalenie iż, udziały w majątku wspólnym stron nie są równe, gdzie udział wnioskodawczyni wynosił 30 %, a uczestnika 70 %;

3. dokonanie podziału majątku wspólnego stron w ten sposób, że :

- środki zgromadzone na rachunkach bankowych wnioskodawczynie ustalonych przez Sąd Rejonowy i w kwotach ujętych w zaskarżonym postanowieniu, przyznać na własność wnioskodawczynie
- przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 55⁽¹⁾ KC pod nazwą: A. (gabinet kosmetyczny) przyznać na własność wnioskodawczynie

względnie:

- ruchomości stanowiące wyposażenie gabinetu kosmetycznego, ustalone przez Sąd przyznać na własność wnioskodawczynie
- motocykl marki K. przyznać na własność uczestnika
- telewizor marki S. przyznać na własność uczestnika
- 50 % jednostek rozrachunkowych zgromadzonych na rachunku wnioskodawczynie w Otwartym Funduszu Emerytalnym, o których mowa wyżej przyznać na własność wnioskodawczynie
- 50 % składek zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, prowadzonym dla wnioskodawczynie w wysokości ustalonej przez biegłego, stanowiących odpowiednią równowartość jednostek rozrachunkowych zgromadzonych na rachunku wnioskodawczynie w Otwartym Funduszu Emerytalnym podlegających umorzeniu na podstawie art. 23 ustawy z dnia 6 grudnia 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych - wraz ze środkami należnymi z tytułu waloryzacji tych składek za okres do dnia 29 sierpnia 2017 roku, przyznać na własność wnioskodawczynie
- 50 % jednostek rozrachunkowych zgromadzonych na rachunku uczestnika w Otwartym Funduszu Emerytalnym, o których mowa wyżej przyznać na własność wnioskodawczynie
- 50 % składek zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, prowadzonym dla uczestnika w wysokości ustalonej przez biegłego, stanowiących odpowiednią równowartość jednostek rozrachunkowych zgromadzonych na rachunku uczestnika w Otwartym Funduszu Emerytalnym podlegających umorzeniu na podstawie art. 23 ustawy z dnia 6 grudnia 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych - wraz ze środkami należnymi z tytułu waloryzacji tych składek za okres do dnia 29 sierpnia 2017 roku, przyznać na własność wnioskodawczynie
- 50 % jednostek rozrachunkowych zgromadzonych na rachunku uczestnika w Otwartym Funduszu Emerytalnym, o których mowa wyżej przyznać na własność uczestnika
- 50 % składek zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, prowadzonym dla uczestnika w wysokości ustalonej przez biegłego, stanowiących odpowiednią równowartość jednostek rozrachunkowych zgromadzonych na rachunku uczestnika w Otwartym Funduszu Emerytalnym podlegających umorzeniu na podstawie art. 23 ustawy z dnia 6 grudnia 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych - wraz ze środkami należnymi z tytułu waloryzacji tych składek za okres do dnia 29 sierpnia 2017 roku, przyznać na własność uczestnika
- 50 % jednostek rozrachunkowych zgromadzonych na rachunku wnioskodawczynie w Otwartym Funduszu Emerytalnym, o których mowa wyżej przyznać na własność uczestnika

- 50 % składek zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, prowadzonym dla wnioskodawczyni w wysokości ustalonej przez biegłego, stanowiących odpowiednią równowartość jednostek rozrachunkowych zgromadzonych na rachunku wnioskodawczyni w Otwartym Funduszu Emerytalnym podlegających umorzeniu na podstawie art. 23 ustawy z dnia 6 grudnia 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych - wraz ze środkami należnymi z tytułu waloryzacji tych składek za okres do dnia 29 sierpnia 2017 roku, przyznać na własność uczestnika;

4. zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika tytułem dopłat odpowiedniej kwoty z uwzględnieniem zawnioskowanej wyżej proporcji nierównych udziałów stron w ich majątku wspólnym oraz ustaleń biegłych odnośnie jego rzeczywistej wartości;

5. obciążenie stron kosztami postępowania z uwzględnieniem zawnioskowanej wyżej proporcji nierównych udziałów stron w ich majątku wspólnym

względnie o:

- uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania
- obciążenie wnioskodawczyni kosztami postępowania apelacyjnego wg norm przepisanych.
-

W odpowiedzi na apelację wnioskodawczyni wniosła o jej oddalenie w całości, zasądzenie od uczestnika postępowania na jej rzecz kosztów postępowania odwoławczego wraz z kosztami zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja uczestnika postępowania nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy dokonał w niniejszej sprawie prawidłowych ustaleń faktycznych, rozważając przy tym całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, bez przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów, o której mowa w art. 233 § 1 k.p.c. W związku z powyższym, Sąd Okręgowy w całości podzielił ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Rejonowy i na podstawie art. 382 k.p.c. przyjął je za własne. Sąd Odwoławczy podzielił też rozważania prawne poczynione przez Sąd I instancji.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że wbrew twierdzeniu apelującego, na terminie publikacji orzeczenia w dniu 17 marca 2022 r. nie doszło do otwarcia rozprawy na nowo. Z pisemnego protokołu wynika, że sąd postanowił odroczyć ogłoszenie postanowienia do dnia 24 marca 2022 r. (k. 101 akt). Z dołączonego do apelacji nagrania posiedzenia z dnia 17 marca 2022 r. (płyta CD k. 150 akt) również wynika, że sąd postanowił odroczyć ogłoszenie postanowienia do dnia 24 marca 2022 r., jak zaznaczył sędzia sprawozdawca głównie w celu umożliwienia stronom zawarcia porozumienia. Jednocześnie sędzia wskazał, że jeśli uczestnik złoży istotne dla sprawy wnioski dowodowe, to zastanowi się, czy nie wznowić przewodu sądowego, przy czym podkreślił, że wszelkie terminy do złożenia wniosków dowodowych już upłynęły. Na terminie publikacji orzeczenia w dniu 24 marca 2022 r. Sąd Rejonowy oddalił wniosek uczestnika o przywrócenie terminu do złożenia wniosków dowodowych i pisma procesowe uczestnika złożone po zamknięciu przewodu sądowego postanowił pozostawić w aktach bez nadania im dalszego biegu, a następnie ogłoszono zaskarżone postanowienie.

Sąd Okręgowy nie podzielił zarzutu naruszenia art. 225 k.p.c. i 316 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 §2 k.p.c. poprzez nieotwarcie na nowo zamkniętej rozprawy, mimo iż pisma uczestnika z dnia 17.03.2022 r. zawierały istotne wnioski z punktu widzenia przedmiotowego postępowania. Przede wszystkim wskazać należy, że po zamknięciu rozprawy nie ujawniły

się żadne nowe istotne okoliczności, o których mowa w art. 316 § 2 k.p.c., uzasadniające otwarcie rozprawy na nowo. Wszystkie okoliczności faktyczne i wnioski dowodowe uczestnik mógł powołać wcześniej przed zamknięciem rozprawy, do czego został zobowiązany przez Sąd I instancji na rozprawie w dniu 13 kwietnia 2021 r. (k. 60 akt), a czego aż do zamknięcia rozprawy nie uczynił. Podkreślić przy tym należy, że na rozprawie w dniu 13 kwietnia 2021 r. obecny był zarówno uczestnik postępowania, jak i jego pełnomocnik, a zatem niezrozumiałe jest tłumaczenie uczestnika zawarte w piśmie z dnia 8 marca 2022 r. (k. 96), że jego pełnomocnik nie poinformował go o konieczności złożenia dowodów w określonym przez sąd terminie, w sytuacji, gdy wynikało to wyraźnie ze zobowiązania nałożonego przez sąd podczas rozprawy. W świetle powyższego, Sąd I instancji prawidłowo wydał orzeczenie w sprawie, biorąc pod uwagę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy, zgodnie z art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 §2 k.p.c.

Sąd Okręgowy nie podzielił również zarzutu naruszenia przepisów prawa procesowego poprzez pominięcie i nieprzeprowadzenie dowodu z nagrania rozmowy stron na nośniku CD, pomimo, że był on istotny, dostępny, nie zmierzał do przedłużenia postępowania i mógł zostać przeprowadzony z urzędu. Podkreślić należy, że na skutek zobowiązania Sądu Rejonowego nałożonego na rozprawie w dniu 13 kwietnia 2021 r. (k.60 akt) do złożenia wszelkich ostatecznych wniosków dowodowych w terminie 21 dni, uczestnik złożył przy piśmie procesowym z dnia 13 kwietnia 2021 r. płytę CD w 1 egzemplarzu (po zweryfikowaniu okazała się pusta, tj. bez nagrania). Zarządzeniem z dnia 24 listopada 2021r. zobowiązano pełnomocnika uczestnika do dołączenia do akt sprawy dodatkowej płyty CD z zapisem dźwiękowym, stanowiącą załącznik do pisma z 13 kwietnia 2021 r., w terminie 7 dni pod rygorem pominięcia tego dowodu (k.71, 79 akt). Pełnomocnik uczestnika odpowiedział na powyższe wezwanie dopiero po około 9 miesiącach, tj. w piśmie z dnia 22 stycznia 2022 r. wniósł o przedłużenie terminu do dostarczenia dodatkowej kopii płyty CD z uwagi na utrudniony kontakt z klientem (k.81). Dopiero w dniu 18 lutego 2022 r. uczestnik złożył pismo z załączonym nagraniem (k. 83). Mając na uwadze wyżej przedstawiony sposób działania uczestnika postępowania, w szczególności wielomiesięczny brak reakcji na zobowiązanie z dnia 24 listopada 2021 r. oraz wcześniejsze dostarczenie pustej płyty CD przy piśmie z dnia 13 kwietnia 2021 r., w ocenie Sądu Okręgowego, Sąd I instancji w sposób uzasadniony nie uwzględnił wniosku uczestnika o przedłużenie terminu sądowego do dołączenia dodatkowego zapisu nagrania i pominął dowód z nagrania rozmowy stron. Uwypuklić trzeba, że zgodnie z art. 166 k.p.c. wniosek o przedłużenie terminu sądowego wyznaczonego przez sąd winien być złożony przed upływem tego terminu, czego pełnomocnik uczestnika nie uczynił, dopuszczając się w tym zakresie wielomiesięcznej zwłoki, co ostatecznie zmierzało do przedłużenia postępowania.

Za nieuzasadniony uznać należało zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, polegającego na ustaleniu niezgodnie z rzeczywistym stanem rzeczy, iż pomiędzy stronami nie doszło do zawarcia porozumienia w sprawie podziału majątku wspólnego i faktycznego dokonania tego podziału. Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu I instancji, że ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika, by wnioskodawczyni i uczestnik postępowania dokonali w drodze ugody podziału całego majątku wspólnego. Byli małżonkowie dokonali jedynie rozliczenia w zakresie ich wspólnego lokalu mieszkalnego, który sprzedali, spłacając zadłużenie hipoteczne i dzieląc się po połowie pozostałą kwotą uzyskaną ze sprzedaży. Co do pozostałych składników majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnik nie zawarli żadnego porozumienia, choć toczyły się negocjacje dotyczące ugodowego rozliczenia, jednak nie zakończyły się one zawarciem porozumienia. Przedłożony do akt sprawy formularz porozumienia (k. 41 akt) świadczy jedynie o prowadzeniu negocjacji, a nie o dojściu do porozumienia, skoro nie został on podpisany przez żadną ze stron.

Sąd Okręgowy za nieuzasadnione uznał pozostałe zarzuty apelacji dotyczące błędów w ustaleniach faktycznych oraz naruszenia przepisów prawa procesowego poprzez nieprzeprowadzenie z urzędu dowodów z opinii biegłych. Przede wszystkim należy podkreślić, że uczestnik postępowania w postępowaniu przed Sądem I instancji (aż do zamknięcia rozprawy) nie złożył wniosku o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym, ani nie zakwestionował składu i wartości poszczególnych składników majątku wspólnego, wskazanych przez wnioskodawczynię. Nie złożył też skutecznie (tj. aż do zamknięcia rozprawy) wniosków dowodowych na okoliczność składu i wartości składników majątku wspólnego. W takiej sytuacji procesowej Sąd Rejonowy, opierając się na zgromadzonym materiale dowodowym – w szczególności dokumentach i zeznaniach wnioskodawczyni i uczestnika – miał podstawy do

dokonania ustaleń co do składu majątku wspólnego i wartości jego składników w sposób wskazany w zaskarżonym postanowieniu. Skoro bowiem uczestnik postępowania, reprezentowany przez fachowego pełnomocnika, nie wykazał inicjatywy dowodowej w tym postępowaniu, brak było podstaw do podjęcia takich działań przez sąd z urzędu (por. post. SN w sprawie V CSK 573/18).

Odnosząc się do poszczególnych zarzutów apelującego dotyczących błędnych ustaleń faktycznych, wskazać trzeba, że uczestnik kwestionując przyjęte przez Sąd Rejonowy wysokości środków zgromadzonych na funduszach emerytalnych wnioskodawczyni i uczestnika na moment ustania wspólności ustawowej, nie wykazał żadnymi dokumentami, aby były to wartości inne niż wskazane w zaskarżonym postanowieniu. Tymczasem wartość tych środków na funduszu emerytalnym wnioskodawczyni wynika z dokumentu na karcie 15 akt, natomiast uczestnik nie przedstawił stosownego dokumentu dotyczącego środków na jego funduszu emerytalnym, poza tabelą złożoną już po zamknięciu rozprawy na k. 104-105, z której jednak nie wynika wartość zgromadzonego kapitału na moment ustania wspólności ustawowej. Zarzuty uczestnika zatem należało uznać za gołosłowne i nie znajdujące oparcia w zebranych materiale dowodowym. Uczestnik nie wykazał też, że środki finansowe zgromadzone na jego rachunku bankowym o nr (...) nie wchodziły w skład majątku wspólnego, gdyż jego zdaniem w istocie stanowiły one środki z kredytu udzielonego uczestnikowi jeszcze w trakcie małżeństwa stron. Z przedłożonego już po zamknięciu rozprawy dokumentu na k. 106-107 akt wynika jedynie, że w dniu 7 marca 2018 r. na rachunku zaewidencjonowano operację uznaniową tytułem wypłaty kredytu – kwota operacji 59.589,94 zł, a saldo na rachunku na dzień 19.03.2018 r. wynosiło 49.332,92 zł (w zaskarżonym postanowieniu przyjęto kwotę 45.000 zł). Uczestnik jednak nie wykazał komu udzielono kredytu, w jakiej wysokości i na jakich zasadach, ani w jakim celu – nie sposób zatem przyjąć, że kwota zgromadzona na jego rachunku bankowym w trakcie trwania wspólności ustawowej nie stanowiła majątku wspólnego stron. Z kolei twierdzenie uczestnika, że w skład majątku wspólnego winno wejść przedsiębiorstwo wnioskodawczyni - gabinet kosmetyczny i że to przedsiębiorstwo miało wyższą wartość niż jego składniki w postaci wyposażenia gabinetu kosmetycznego, uznać należało za spóźnione w świetle art. 381 k.p.c. Nadto biorąc pod uwagę, że w skład tego przedsiębiorstwa nie wchodziło nic więcej poza wyposażeniem gabinetu w ruchomości wskazane w zaskarżonym postanowieniu, zarzut ten okazał się również nieuzasadniony. Także zastrzeżenia apelującego co do wartości wskazanych w zaskarżonym postanowieniu ruchomości okazały się spóźnione, a nadto nie wykazane.

Sąd Okręgowy nie podzielił też zarzutu nierozpoznania sprawy co do istoty i niedokonania podziału majątku wspólnego stron poprzez brak rozstrzygnięcia o podziale tego majątku w zakresie ruchomości wymienionych w pkt 1 ppkt II lit c, pomimo ustalenia iż wchodzi one w skład majątku wspólnego uczestników. Zarzut ten jest chybiony, albowiem w treść postanowienia wkradł się błąd pisarski i w punkcie 3. tiret drugi zamiast litery „c” wskazano literę „e”, której nie ma w wypunktowaniu zawartym w punkcie 1 ppkt II zaskarżonego orzeczenia. Z treści uzasadnienia postanowienia (strona 7) wprost wynika, że Sąd Rejonowy ruchomości wskazane w pkt 1 ppkt II lit. c przyznał na wyłączną własność wnioskodawczyni, a wskazany błąd pisarski Sąd II instancji sprostował na podstawie art. 350 § 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. jako bezzasadną.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

Małgorzata Radomska-Stęplewska